
การพัฒนาสมรรถนะครูในสถานศึกษาขนาดเล็กทั้งระบบโรงเรียน ที่เสริมสร้างสมรรถนะผู้เรียน
ด้านการอ่านออกเขียนได้ ด้วยกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

ทยาตา รัตนภิญโญวานิช *

กุลกาญจน์ สุวรรณรักษ์ **

รำพึง เรือนทอง ***

ภาวศุทธิ อุ่นใจ ****

ณัฐจุฑา นกจันทร์*****

บทคัดย่อ

การวิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาสมรรถนะครูสถานศึกษาขนาดเล็กทั้งระบบโรงเรียนให้สามารถพัฒนาผู้เรียนด้านการอ่านออกเขียนได้ ด้วยกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ และ 2) เพื่อเปรียบเทียบสมรรถนะด้านการอ่านของนักเรียนก่อนและหลังพัฒนาสมรรถนะครูสถานศึกษาขนาดเล็กทั้งระบบโรงเรียนด้วยกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการวิจัยและพัฒนา กลุ่มเป้าหมายในการศึกษา คือ ครูและผู้บริหารสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดกรุงเทพมหานคร 2 แห่ง เป็นกลุ่มทดลอง 1 แห่ง และกลุ่มควบคุม 1 แห่ง วิเคราะห์ข้อมูลโดย ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า 1) การพัฒนาสมรรถนะครูสถานศึกษาขนาดเล็กทั้งระบบโรงเรียน พบว่า ครูในโรงเรียนกลุ่มเป้าหมายทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม สามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านและการเขียนดีขึ้น มีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญทุกระดับชั้น พัฒนาสื่อการเรียนรู้ที่หลากหลายช่วยให้ผู้เรียนสนใจและเข้าใจบทเรียนได้ดี และเน้นการประเมินตามสภาพจริงมากขึ้น และ 2) เปรียบเทียบสมรรถนะด้านการอ่านของนักเรียนก่อนและหลังพัฒนาสมรรถนะครูสถานศึกษาขนาดเล็กทั้งระบบโรงเรียน พบว่า ทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม มีผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-NET) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 วิชาภาษาไทยสูงกว่าระดับประเทศ และผู้เรียนโรงเรียน กลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยวิชาภาษาไทยสูงกว่าโรงเรียนกลุ่มควบคุม

คำสำคัญ: สมรรถนะครู; โรงเรียนขนาดเล็ก; กิจกรรมพัฒนาวิชาชีพ; การอ่านออกเขียนได้

* รศ.ดร.อาจารย์ประจำ สาขาจิตวิทยาและการแนะแนว คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

** ดร.อาจารย์ประจำ สาขาวิชาการประถมศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

*** ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดทองนพคุณ กรุงเทพมหานคร

****ดร.อาจารย์ประจำ สาขาจิตวิทยาและการแนะแนวคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

Developing teacher competency in small school throughout Whole school approach
that enhances learners' competency in literacy with
the professional learning community process.

Thayata Rattanaphinyowanich *

Kullakarn Suwanaluk **

Ramphung Reanthong ***

Pawasut Oonjai ****

Chatjutha Nokjan *****

Abstract

The research aims to 1) develop the competency of teachers in small educational institutions throughout the school system to be able to develop students in literacy through the professional community process. and 2) to compare the reading competencies of students before and after Develop the competencies of teachers in small school. The target group for the study is teachers and administrators of small school. 2 places under Bangkok, 1 place as an experimental group and 1 place as a control group. Data were analyzed by percentage, mean, standard deviation. and content analysis

The findings were as follows: 1) Developing the competencies of teachers in small school throughout the school system. It was found that teachers in the target schools in both the experimental group and control group Can develop students to have better reading and writing achievement. There has been a change in learning management behavior with an emphasis on students at every level. Develop a variety of learning media to help students pay attention and understand the lesson well. and focus more on evaluating the actual situation. and 2) Compare the reading performance of students before and after developing the competency of teachers in small school. It was found that both the experimental group and the control group The results of the Basic National Education Test (O-NET) for Grade 6, academic year 2022, in the Thai language subject, are higher than the national level. and students in the experimental group had higher average scores in Thai language subjects.

Keyword: Teacher Competencies; Small School; Professional Development Activities; Literacy

* Associate Professor Dr, Lecturer of Psychology and Guidance Program, Educational Faculty, Bansomdejchaopraya Rajabhat university

** Dr., Lecturer of Elementary Education Program, Educational Faculty, Bansomdejchaopraya Rajabhat university

*** Director of Watthongnoppakun School, Bangkok Metropolitan

****Dr., Lecturer of Psychology and Guidance Program, Educational Faculty, Bansomdejchaopraya Rajabhat university

Received: 15 November 2023/ Revised: 30 December 2023/ Accepted: 30 December 2023/ Published online: 30 December 2023

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ทักษะการอ่านเป็นทักษะที่สำคัญ และใช้มากในชีวิตประจำวัน เพราะเป็นทักษะที่นักเรียนใช้ในการแสวงหาความรู้ ทำให้เกิดปัญญา ความคิด พัฒนาตนเองให้ทันสมัยอยู่เสมอ สามารถนำความรู้ที่ได้จากการอ่านไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในชีวิตประจำวัน การพัฒนาอาชีพหรือการประกอบอาชีพในอนาคต สำหรับการเขียนเป็นทักษะการสื่อสารอย่างหนึ่งเพื่อถ่ายทอดความรู้สึกรู้สึกนึกคิดและความต้องการของบุคคลออกมาเป็นสัญลักษณ์หรือตัวอักษร (อัจฉรา ชิวพันธ์, 2553) นอกจากนี้ การเขียนยังเป็นทักษะที่สูงที่สุดในกระบวนการทางภาษา เป็นการแสดงออกถึงแนวคิดของผู้เขียน โดยผู้เขียนจะต้องนำคำในภาษามาร้อยเรียงเป็นระบบ ให้ถูกต้องตามหลักภาษาไทย ตลอดจนเขียนสะกดคำให้ถูกต้อง หากสะกดผิดความหมายของคำก็ผิดไปด้วย การเขียนให้มีความถูกต้องนั้นจะต้องใช้การฝึกฝนสะกดคำ เนื่องจากการสะกดคำเป็นพื้นฐานที่จำเป็นที่จะเขียนให้เป็นประโยคหรือเรื่องราว (ผดุง อารยะวิญญู, 2544) การเขียนจึงมีความสำคัญต่อการสื่อสารในชีวิตประจำวัน เพราะเป็นทักษะพื้นฐานในการแสดงออกที่สำคัญในการเรียนการสอนเกือบทุกวิชา เพราะต้องอาศัยการจดบันทึกเพื่อรวบรวมหรือสรุปเรื่องราวที่ยินได้ฟังได้เรียนรู้มาเรียบเรียงเป็นความรู้หรือความรู้ใหม่แล้วบันทึกไว้เพื่อความคงทนในการเรียนรู้ จะเห็นได้ว่าการอ่านและการเขียนต่างเป็นปัจจัยหนุนเสริมซึ่งกันและกัน กล่าวคือผู้ที่เขียนถูกต้องก็จะเป็นผู้ที่มีความสามารถในการอ่านด้วยเช่นกัน ทักษะการอ่านและการเขียนต่างมีความสัมพันธ์กันสูงกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน เพราะทักษะการอ่านเป็นเครื่องมือพื้นฐานที่นักเรียนใช้เรียนรู้บทเรียนในรายวิชาต่าง ๆ ผลการเรียนรู้ย่อมขึ้นอยู่กับความสามารถในการอ่าน ในขณะเดียวกันการถ่ายทอดความรู้ ความคิด ก็ต้องอาศัยทักษะการเขียนเป็นเครื่องมือในการสื่อความหมายการเขียนคำที่ถูกต้องจะช่วยให้การสื่อความหมายถูกต้องมีประสิทธิภาพ

จุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาคือ การพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามแนวทางการจัดการศึกษาของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ที่ยึดหลักว่า ผู้เรียนทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้และถือว่าผู้เรียนสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ ด้วยการจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการการเผชิญสถานการณ์และการประยุกต์ใช้ความรู้ในการแก้ปัญหาการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง นอกจากนี้ผู้สอนควรจัดการเรียนการสอนและจัดกิจกรรมบูรณาการความรู้ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องส่งเสริมการเรียนรู้ โดยใช้กระบวนการอ่านในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ เพื่อเสริมสร้างประสิทธิภาพในการเรียนรู้ของผู้เรียน (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560) แต่ผลของการจัดการศึกษาพบว่า ความสามารถในการอ่านและการเขียนของผู้เรียนเป็นปัญหาสำคัญที่พบมาอย่างต่อเนื่อง ข้อมูลจากการติดตามและประเมินผลความสามารถในการอ่านและการเขียน ปีการศึกษา 2561 พบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 173,837 คน มีนักเรียนที่มีปัญหาอ่านไม่ออกเขียนไม่ได้ จำนวน 23,015 คน คิดเป็นร้อยละ 13.24 (สำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร, 2562) การอ่านไม่ออกและเขียนไม่ได้ของนักเรียนนั้นถือเป็นปัญหาสำคัญที่สะท้อนให้เห็นถึงวิกฤติการศึกษาของประเทศ การอ่านออกเขียนได้ถือว่าเป็นพื้นฐานและหัวใจสำคัญในการเรียนรู้ในทุก ๆ วิชา ซึ่งหากเด็กคนใดอ่านไม่ออกเขียนไม่ได้ ย่อมเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาตนเองและการเรียนในระดับชั้นอื่น ๆ และการเรียนรู้ในวิชาอื่น ๆ ต่อไป

นอกจากนี้ยังพบว่าโรงเรียนขนาดเล็กยังมีปัญหาการจัดการศึกษาหลายประการ จากผลการทดสอบการศึกษาแห่งชาติ (O-NET) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนขนาดเล็กมีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าโรงเรียนขนาดกลาง ขนาดใหญ่ และขนาดใหญ่พิเศษ ในทุกรายวิชา (สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ, 2562) ปัญหาที่ทำให้โรงเรียนขนาดเล็กจัดการเรียนการสอนไม่ได้ประสิทธิภาพเทียบเท่าโรงเรียนขนาดกลางและขนาดใหญ่ คือ 1) โรงเรียนขนาดเล็กมีต้นทุนในการจัดการศึกษาสูงกว่า 2) ได้รับการจัดสรรงบประมาณน้อยเนื่องจากจำนวนนักเรียนน้อยทำให้ขาดอุปกรณ์และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา และ 3) จำนวนครูไม่ครบชั้นและขาดแคลนครูที่มีความเชี่ยวชาญ

ในการพัฒนาระดับคุณภาพการศึกษาจุดเริ่มต้นของการพัฒนาและเป็นพลังในการขับเคลื่อนการพัฒนา คือ คุณภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา เพราะคุณภาพครูจะส่งผลโดยตรงต่อคุณภาพของผู้เรียน ดังนั้นการพัฒนาคูเพื่อให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม คือต้องมีการพัฒนานโยบายที่ครอบคลุมชัดเจนและเหมาะสมกับสภาพความต้องการของครูและบุคลากรทางการศึกษาและองค์กรที่เกี่ยวข้อง และจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องอาศัยปัจจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา ได้แก่ ความร่วมมือทางวิชาการ งบประมาณและการบริหารจัดการของหน่วยงานทางการศึกษาและหน่วยงานที่ดูแลรวมถึงสภาวิชาชีพ หน่วยงานความร่วมมือทั้งภาครัฐและเอกชนที่มาช่วยกันพัฒนาคูและบุคลากรทางการศึกษาเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาชาติและรองรับสภาวะการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น ซึ่งมีข้อค้นพบเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและปัญหาการพัฒนาคูและบุคลากรทางการศึกษา สรุปได้ 7 ประเด็น ดังนี้ 1) ระบบการพัฒนาคูและบุคลากรทางการศึกษายังไม่มีเจ้าภาพหลัก 2) ขาดกลไกในการขับเคลื่อนในการรวมพลังขับเคลื่อนเพื่อพัฒนาวิชาชีพ 3) หลักสูตรการพัฒนาไม่สอดคล้องกับความต้องการจำเป็น 4) วิธีการ สาระยังเป็นแบบเดิม ๆ 5) สถานที่และบรรยากาศไม่เอื้อต่อการเรียนรู้ 6) ระบบการติดตามผลไม่เป็นรูปธรรม และ 7) ครูและบุคลากรทางการศึกษายังขาดแรงจูงใจในการเรียนรู้ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2558)

การวิจัยครั้งนี้มีเป้าหมายสำคัญตามภารกิจของมหาวิทยาลัย คือ การพัฒนาคูประจำการ การพัฒนาคูประจำการในการวิจัยนี้เป็นการพัฒนาคูทั้งระบบการศึกษาจะนำไปสู่การยกระดับสมรรถนะครูในสถานศึกษาขนาดเล็กให้มีทักษะเพื่อพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนด้านการอ่านออกเขียนได้ อีกทั้งยังเป็นการพัฒนาทักษะใหม่ในการทำงาน (Reskill and Up Skill) ให้เหมาะสมกับสภาวะการณ์ที่เปลี่ยนแปลงเกิดเครือข่ายความร่วมมือที่ชัดเจนในรูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community: PLC) ระหว่างครูประจำการในพื้นที่ความรับผิดชอบของมหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา กับอาจารย์ผู้เชี่ยวชาญหรือผู้ทรงคุณวุฒิเข้าไปช่วยเหลือพัฒนาสมรรถนะครูในช่องทางต่าง ๆ ทั้งระบบออนไลน์ (Online) และระบบออฟไลน์ (Offline) เพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนและคุณภาพการศึกษาของประเทศให้ดียิ่งขึ้น นำไปสู่การพัฒนาวิชาชีพครูอย่างเป็นรูปธรรมสู่การพัฒนาความสามารถของนักเรียนไปพร้อม ๆ กัน

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อพัฒนาสมรรถนะครูสถานศึกษาขนาดเล็กทั้งระบบโรงเรียนให้สามารถพัฒนาผู้เรียนด้านการอ่านออกเขียนได้ ด้วยกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ
2. เพื่อเปรียบเทียบสมรรถนะด้านการอ่านของนักเรียนก่อนและหลังพัฒนาสมรรถนะครูสถานศึกษาขนาดเล็กทั้งระบบโรงเรียนด้วยกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

นิยามศัพท์เฉพาะ

สมรรถนะครู หมายถึง พฤติกรรมซึ่งเกิดจากการบูรณาการความรู้ (Knowledge) ทักษะ (Skill) คุณลักษณะ (Character) ทศนคติ (Attitude) และแรงจูงใจ (Motivation) ของบุคคล และส่งผลต่อความสำเร็จในการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่อย่างโดดเด่น

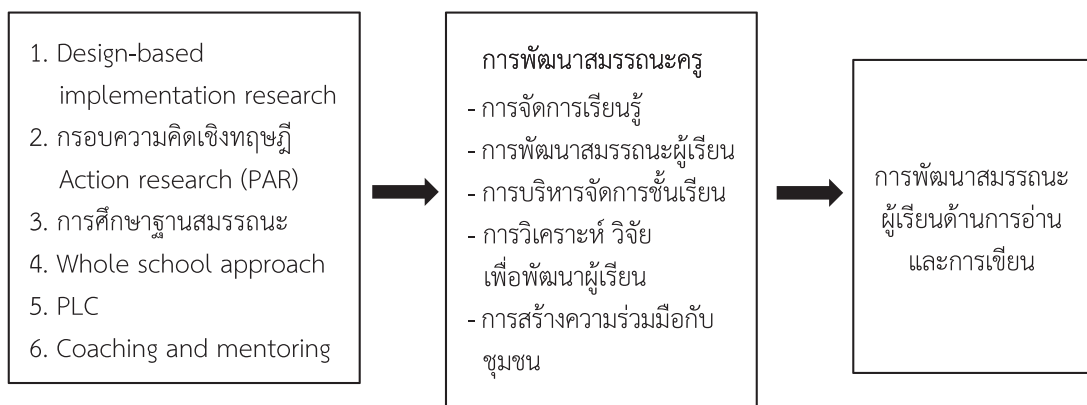
สมรรถนะผู้เรียน หมายถึง ความสามารถของผู้เรียนในการใช้ความรู้ ทักษะ เจตคติและคุณลักษณะต่าง ๆ ที่ตนมีในการอ่านและการเขียน หรือทำงานที่ได้รับมอบหมายจากครูให้ประสบความสำเร็จ

กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ หมายถึง การรวมกลุ่มของครู ผู้บริหาร และนักวิจัยที่มีวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และภารกิจร่วมกันในการพัฒนาการเรียนรู้ด้านการอ่านและการเขียนของผู้เรียนให้ดีขึ้น

วิธีดำเนินงานวิจัย

กรอบแนวคิดการวิจัย

ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาสมรรถนะครูในสถานศึกษาขนาดเล็กที่เสริมสร้างสมรรถนะผู้เรียนด้านการอ่านออกเขียนได้มากำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังนี้

ขอบเขตของการศึกษา

การวิจัยครั้งนี้คณะผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตการศึกษา ดังนี้

1. กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้เพื่อศึกษา คือ ครูและผู้บริหารสถานศึกษาขนาดเล็ก ในสังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 2 แห่ง แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 1 แห่ง และกลุ่มควบคุม 1 แห่ง

2. ระยะการดำเนินงาน

การดำเนินการวิจัย ประกอบด้วย 2 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 ศึกษาข้อมูลพื้นฐาน วิเคราะห์และรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับบริบท ปัญหาและความต้องการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาทั้งระบบโรงเรียน

ระยะที่ 2 ประยุกต์ใช้รูปแบบและกลไกการนำองค์ความรู้จากแนวปฏิบัติที่ดีด้านการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียน การพัฒนาสมรรถนะครู ไปใช้ในการดำเนินการวิจัยพัฒนาสมรรถนะครูที่เสริมสร้างสมรรถนะผู้เรียนด้านการอ่านออกเขียนได้ทั้งระบบโรงเรียน

ประโยชน์ที่รับจากการวิจัย

ประโยชน์แก่ผู้บริหาร คือ ได้ข้อมูลสารสนเทศที่เป็นประโยชน์สำหรับผู้บริหารสถานศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้ในการวางแผนบริหารสถานศึกษาและการพัฒนาสมรรถนะครู

ประโยชน์แก่ครูผู้สอน คือ 1) ทำให้ได้แนวทางในการสร้างรูปแบบจัดการเรียนรู้โดยประยุกต์ใช้แนวปฏิบัติที่ดี เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการอ่านให้กับผู้เรียนในสถานศึกษาขนาดเล็ก และ 2) ทำให้ผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านในวิชาภาษาไทยของผู้เรียนสูงขึ้น

ประโยชน์แก่สถานศึกษา คือ 1) โรงเรียนมีค่าเฉลี่ยคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยและคะแนนผลการทดสอบแห่งชาติ (O-NET) เพิ่มสูงขึ้น และ 2) โรงเรียนได้แนวทางในการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการอ่านให้กับผู้เรียนเพื่อแก้ปัญหาการอ่านไม่ออก

ประโยชน์แก่ผู้เรียน คือ 1) ผู้เรียนได้รับการพัฒนาความสามารถในการอ่านในระดับประถมซึ่งเป็นพื้นฐานของการเรียนรู้ในระดับชั้นที่สูงขึ้น และ 2) ผู้เรียนมีโอกาสนในการเรียนรู้เพิ่มมากขึ้น เมื่อผู้เรียนได้รับการพัฒนาทักษะการอ่าน สามารถนำความรู้และทักษะการอ่านที่ได้รับการพัฒนาไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในการเรียนรู้จากสื่อประเภทต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) โดยประยุกต์ใช้การวิจัยเชิงทดลอง และวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Method) มีรายละเอียด ดังนี้

ระยะที่ 1 ศึกษาข้อมูลพื้นฐาน วิเคราะห์และรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับบริบท ปัญหาและความต้องการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาทั้งสถานศึกษาในบริบทสถานศึกษาขนาดเล็ก ในสังกัดกรุงเทพมหานคร

1. ดำเนินการคัดเลือกสถานศึกษาที่เข้าร่วมโครงการ จำนวน 2 แห่ง โดยเป็นสถานศึกษาในสังกัดกรุงเทพมหานคร

2. สถาบันอุดมศึกษาดำเนินการประชุมร่วมกับสถานศึกษาในการค้นหา วิเคราะห์ปัญหาที่ต้องการจะพัฒนาผู้เรียนทั้งระบบโรงเรียน (Whole School)

3. เมื่อได้ปัญหาหรือสิ่งต้องการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน สถานศึกษาและสถาบันอุดมศึกษาสรุปและทำความเข้าใจปัญหาร่วมกัน คัดเลือกประเด็นปัญหาที่ต้องการแก้ไขหรือพัฒนาเพื่อยกระดับคุณภาพสถานศึกษา วางแผนคัดเลือกแนวปฏิบัติที่ดีจากคลังความรู้ของสำนักงานเลขาธิการคุรุสภามาใช้ในสถานศึกษา โดยสถานศึกษากลุ่มทดลองและสถานศึกษากลุ่มควบคุมค้นหาปัญหาที่อาจมีความเหมือนหรือความต่างกับบริบทของสถานศึกษา

4. ให้สถานศึกษาทั้งกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง เข้าร่วมสัมมนาเพื่อศึกษาแนวปฏิบัติที่ดีจากคลังความรู้ของสำนักงานเลขาธิการคุรุสภามาใช้ในสถานศึกษา

ระยะที่ 2 พัฒนาสมรรถนะครูสถานศึกษาขนาดเล็กทั้งระบบโรงเรียนให้สามารถพัฒนาผู้เรียนด้านการอ่านออกเขียนได้ ด้วยกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

1. กำหนดแผนปฏิบัติการนำรูปแบบและกลไกแนวปฏิบัติที่จะนำไปพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษาทั้งระบบโรงเรียนกลุ่มทดลองและควบคุม โดยกลุ่มทดลองจะประยุกต์ใช้รูปแบบและกลไกการนำองค์ความรู้จากแนวปฏิบัติที่ดีด้านการอ่านและการเขียนจากสำนักงานเลขาธิการคุรุสภา ร่วมกับกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สำหรับกลุ่มควบคุมจะใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในการพัฒนาสมรรถนะครูและบุคลากรทางการศึกษาเพียงอย่างเดียว

2. ชี้แจงทำความเข้าใจกับครู ผู้บริหาร และทีมอาจารย์จากสถาบันอุดมศึกษาเพื่อดำเนินกิจกรรมในสถานศึกษาแต่ละแห่งทั้งระบบโรงเรียนกลุ่มทดลองและควบคุม

3. คณะวิจัยดำเนินการ นำรูปแบบและกลไก ฯ ที่ได้จากการวิจัยระยะที่ 1 มาสู่การปฏิบัติดำเนินการตามคู่มือที่ได้กำหนดไว้ โดยมีคณะวิจัยทำหน้าที่เป็นพี่เลี้ยงให้คำแนะนำ ช่วยเหลือสนับสนุนในการดำเนินกิจกรรมชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ครบกระบวนการ PLAN – DO – SEE อย่างน้อย 3 วงรอบ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย 1) ประเด็นวิเคราะห์บริบท ปัญหา และความต้องการของสถานศึกษาในการพัฒนาสมรรถนะด้านผู้เรียน ด้านครู ด้านผู้บริหารสถานศึกษา และบุคลากรทางการศึกษา 2) ประเด็นการสนทนากลุ่มเพื่อคัดเลือกและออกแบบแนวปฏิบัติที่ดีที่เหมาะสมกับการพัฒนาสถานศึกษาทั้งระบบโรงเรียน 3) แบบประเมินเพื่อพัฒนาแนวปฏิบัติที่ดีด้านการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียน การพัฒนาสมรรถนะครู และบุคลากรทางการศึกษาที่ได้มาจากการสังเคราะห์องค์ความรู้ในการดำเนินงานกิจกรรมพัฒนานวัตกรรมของสำนักงานเลขาธิการคุรุสภา 4) แบบประเมินรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียน การพัฒนาสมรรถนะครู และบุคลากรทางการศึกษาที่ได้มาจากการสังเคราะห์องค์ความรู้ในการดำเนินงานกิจกรรมพัฒนานวัตกรรมของสำนักงานเลขาธิการคุรุสภา 5) คู่มือการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาทั้งระบบโรงเรียนโดยใช้รูปแบบและกลไกแนวปฏิบัติที่ดีในกิจกรรมพัฒนานวัตกรรม 6) แบบประเมินสมรรถนะของผู้เรียน 7) แบบประเมินสมรรถนะของครู 8) แบบประเมินสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา 9) แบบประเมินสมรรถนะของบุคลากรทางการศึกษา 10) แบบสะท้อนผลการนำแนวปฏิบัติที่ดีไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาทั้งระบบโดยใช้แนวปฏิบัติที่ดีในกิจกรรมพัฒนานวัตกรรม และ 11) ประเด็นการสังเคราะห์ภาพรวมผลการวิจัย เพื่อตอบวัตถุประสงค์และข้อเสนอเชิงนโยบาย

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์มีดังนี้

1. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือ ได้แก่ การหาค่าความสอดคล้อง และการหาค่าความเหมาะสม
2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ สถิติพื้นฐาน (ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน) และการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

สรุปผลการวิจัย

ระยะที่ 1 ศึกษาข้อมูลพื้นฐาน วิเคราะห์และรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับบริบท ปัญหาและความต้องการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาทั้งสถานศึกษาในบริบทสถานศึกษาขนาดเล็กในสังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่าสถานศึกษาที่กลุ่มเป้าหมายพบปัญหาด้านคุณภาพการศึกษาเรื่องการพัฒนาการอ่านให้กับผู้เรียน ที่ผู้เรียนอ่านไม่ออก ผู้เรียนไม่สามารถอ่านได้ เมื่อผู้เรียนอ่านไม่ออก จึงส่งผลกระทบต่อการเรียนรู้ในวิชาต่าง ๆ ทำให้เรียนไม่รู้เรื่องและไม่เข้าใจ ในบริบทของโรงเรียนวัดทองธรรมชาติและโรงเรียนวัดทองนพคุณเป็นโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานครทั้ง 2 โรงเรียน เป็นโรงเรียนขนาดเล็ก ผู้เรียนเป็นเด็กที่พ่อแม่เป็นต่างด้าว มาขายแรงงานในกรุงเทพมหานคร พูดภาษาไทยไม่ชัด อ่านภาษาไทยไม่ได้ ไม่เห็นความสำคัญของการศึกษา คะแนนเฉลี่ยวิชาภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีระดับต่ำ เมื่อเทียบกับระดับสังกัดกรุงเทพมหานคร จังหวัด และประเทศ และคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าร้อยละ 50 ของคะแนนเต็ม จากปัญหาที่พบนำไปสู่การวางแผนเป้าหมายในการพัฒนาครูเพื่อพัฒนาผู้เรียน และการพัฒนารูปแบบและกลไกการนำองค์ความรู้จากแนวปฏิบัติที่ดีด้านการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียน การพัฒนาสมรรถนะครู และบุคลากรทางการศึกษาไปใช้ในการดำเนินงานพัฒนาคุณภาพการศึกษาทั้งระบบโรงเรียนในบริบทกรุงเทพมหานคร โดยจากการประชุมผลสรุปจากการวิเคราะห์ปัญหา การวิเคราะห์ประเด็นปัญหามาสรุปข้อค้นพบสถานศึกษาทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมได้เล็งเห็นว่า การยกระดับคุณภาพสถานศึกษาในระยะแรก จะต้องแก้ไขปัญหการอ่านออกเขียนได้ของผู้เรียน ซึ่งเป็นประเด็นปัญหาที่ต้องแก้ไขโดยเร่งด่วน เนื่องจากการอ่านออกเขียนได้เป็นพื้นฐานของการเรียนรู้ของผู้เรียน ปัญหาที่ผู้เรียนในการอ่าน – เขียนภาษาไทยไม่คล่อง ย่อมมีผลกระทบต่อการเรียนรู้วิชาอื่น ๆ เกือบทุกวิชา ต้องใช้ภาษาไทยในการสื่อสารและการเรียนรู้ ประกอบกับจากผลการสัมภาษณ์ครูและผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มเป้าหมายมีความเห็นตรงกันที่จะฝึกผู้เรียนด้านการอ่านเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาทั้งระบบในทุกระดับชั้นและทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้สถานศึกษาจึงพิจารณาคัดเลือกนวัตกรรมที่จะนำมาพัฒนาผู้เรียน คือ ชุดอ่านออก เรียนเร็ว ของ ครูคำพันธ์์ ตฤกัน ซึ่งชุดดังกล่าวจะช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้วิธีการอ่าน – เขียน ภาษาไทยที่ถูกต้อง และรวดเร็วขึ้น อันจะเป็นผลดีต่อการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ๆ นอกจากกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

การดำเนินงาน

กระบวนการการดำเนินงานประกอบด้วย 8 กระบวนการ ดังนี้

1. แต่งตั้งคณะกรรมการการพัฒนาสมรรถนะครูและการนำองค์ความรู้จากแนวปฏิบัติที่ดีของกิจกรรมพัฒนาวิชาชีพไปใช้ในการยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาทั้งระบบของแต่ละสถานศึกษา ซึ่งประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษา รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ ครู และบุคลากรทางการศึกษา รวมทั้งสิ้น 20 คน ได้แก่
 - 1) โรงเรียนวัดทองธรรมชาติ ประกอบด้วย ผู้อำนวยการ 1 คน ครูและบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 10 คน และ
 - 2) โรงเรียนวัดทองนพคุณ ประกอบด้วย ผู้อำนวยการ 1 คน ครูและบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 8 คน
2. ประชุมคณะกรรมการการพัฒนาสมรรถนะครูและการนำองค์ความรู้จากแนวปฏิบัติที่ดีของกิจกรรมพัฒนาวิชาชีพไปใช้ในการยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาทั้งระบบของสถานศึกษาเพื่อกำหนดเป้าหมายการพัฒนา ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ คณะผู้วิจัย เพื่อร่วมกันวางแผนการจัดอบรมให้กับครูกลุ่มเป้าหมาย

3. สร้างข้อตกลงในการพัฒนาผู้เรียน ประชุมครู เพื่อชี้แจงให้เห็นภาพและประเด็นเป้าหมายการพัฒนาสถานศึกษาร่วมกันทั้งระบบสถานศึกษาและกำหนดข้อตกลงในการพัฒนาระหว่างผู้บริหารกับครู ในประเด็นการพัฒนาผู้เรียนของครูแต่ละคน (กลไกการขับเคลื่อน) การคัดเลือกแนวปฏิบัติที่ดี เพื่อใช้ในการพัฒนาคุณภาพทำข้อตกลงความร่วมมือระหว่างผู้บริหารกับครู (ตั้งเป้าหมายอะไร ทำอะไร เกิดผลกับผู้เรียนอย่างไร) ในการพัฒนาผู้เรียนเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาทั้งระบบโรงเรียน ในกรณีที่ไม่มีบรรลุมเป้าหมาย ผู้บริหารสถานศึกษาร่วมกับครูสนทนาพูดคุยแลกเปลี่ยนถึงผลการจัดการเรียนรู้ที่จะปรับวิธีการจัดการเรียนรู้อย่างไร หรือให้ทางฝ่ายบริหารสนับสนุนการจัดการเรียนรู้อย่างไร หรือสนับสนุนการพัฒนาอะไรในรอบถัดไป

4. จัดอบรมเชิงปฏิบัติการให้ความรู้ กระบวนการ PLC ตามรูปแบบของคुरुสภา คัดเลือกแนวปฏิบัติที่ดี อบรมเชิงปฏิบัติการให้ความรู้เกี่ยวกับนวัตกรรมที่ใช้ในพัฒนาเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา และการนำองค์ความรู้จากแนวปฏิบัติที่ดีของกิจกรรมพัฒนาวิชาชีพไปใช้ในการยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาทั้งระบบของสถานศึกษา

5. การขับเคลื่อนการพัฒนาคุณภาพ การจัดการศึกษาทั้งระบบด้วยวงจร PLC โดยจำนวน 3 วงรอบ โดยดำเนินการ 3 ขั้นตอน คือ

ขั้นที่ 1 PLAN: กิจกรรม COACHING MISSION ขั้นตอนการพัฒนาพันธสัญญาในการโค้ช และการกำหนดจุดที่ต้องการพัฒนา หาแนวทางดำเนินการที่ทำให้บรรลุผลสำเร็จโดยดำเนินการการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการให้ความรู้ กระบวนการ PLC ตามรูปแบบของคुरुสภา คัดเลือกแนวปฏิบัติที่ดี อบรมเชิงปฏิบัติการให้ความรู้เกี่ยวกับนวัตกรรมที่ใช้ในพัฒนาเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา และการนำองค์ความรู้จากแนวปฏิบัติที่ดีของกิจกรรมพัฒนาวิชาชีพไปใช้ในการยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาทั้งระบบของสถานศึกษาและสร้างความสัมพันธ์ วางแผนเป้าหมายที่ต้องการไปให้ถึงร่วมกันระหว่าง Model Teacher และสมาชิกใน PLT โดยมีการดำเนินการตามรูปแบบ AKASAH Model เป็นแนวทางในการออกแบบและเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ ในการดำเนินกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการอ่าน นำความรู้ที่ได้ไปบูรณาการและออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาการอ่านให้กับผู้เรียนในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ มีการปรับแผนการเรียนรู้โดยมีการออกแบบเพื่อส่งเสริมการอ่านเพิ่มมากขึ้น

ขั้นที่ 2 DO: กิจกรรม AKASAH PROCESS (ครูกับผู้เรียน) ขั้นตอนการดำเนินการตามแผน เพื่อพัฒนาตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดและเปิดชั้นเรียน โดยกระบวนการ AKASAH

ประกอบด้วย 6 ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ คือ

1. A – Awareness การสร้างความตระหนักรู้ ความสนใจกระตุ้นให้ผู้เรียนอยากเรียน โดยใช้สิ่งที่มีอยู่ในชีวิตประจำวัน เป็นจุดเริ่มต้นสร้างความสนใจ เช่น ให้ผู้เรียนสำรวจตัวเลขที่พบเห็นในชีวิตประจำวัน มีตัวเลขอะไร และเขียนในรูปแบบใด เป็นต้น โดยขั้นตอนนี้เป็นการสร้างความตระหนักรู้โดยกำหนดหัวข้อหรือประเด็นปัญหา เพื่อให้ผู้เรียนทำความเข้าใจปัญหา เกิดความกระตือรือร้น พยายามดำเนินการหาแนวคิดที่มุ่งตอบปัญหา โดยครูมีหน้าที่เป็นผู้อำนวยความสะดวกจุดประกายความอยากรู้ของผู้เรียนและเป็นแนวทางในการเรียนรู้ของผู้เรียน

2. K – Knowledge การสร้างความรู้และสร้างความคิด โดยจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ในชั้นเรียนที่เชื่อมโยงกับข้อมูลที่ได้รับจากขั้นของการสร้างตระหนักรู้ เช่น ตัวเลขที่ผู้เรียนพบ เขียนเป็นตัวเลขฮินดูอารบิก

ตัวเลขไทย หรือตัวหนังสือ เป็นต้น โดยขั้นตอนนี้ให้ผู้เรียนสร้างความรู้จากการวิเคราะห์ และสังเกตข้อมูลเพื่อสรุปประเด็นสำคัญ และเป้าหมายของการออกแบบการแก้ปัญหาจากขั้นตอนการสร้างความรู้ความตระหนักในขั้นที่ 1 สร้างกรอบแนวคิดที่ชัดเจน มีคุณค่า มีความหมาย ทำท่าย และครอบคลุมหลายมุมมอง

3. A – Attitude การสร้างทัศนคติ โดยจัดการเรียนการสอนเพื่อสร้างให้บรรยากาศการเรียนรู้สนุกสนาน น่าเรียน อาจจะต้องใช้เกม การสร้างงานศิลปะมาเสริมทำให้ลดความเครียดลง

4. S – Skills การฝึกทักษะ โดยการกำหนดโจทย์/ คำถาม ให้ผู้เรียนคิดและตอบด้วยภาษาของตนเอง มากกว่าตัวอย่างที่กำหนด

5. A – Apply การประยุกต์ใช้ความรู้สร้างสิ่งใหม่ หรือสร้างสรรค์ผลงาน โดยให้ผู้เรียนลองนำความรู้มาสร้างโจทย์ สร้างคำถาม สร้างประโยค สร้างผลงานตามศักยภาพของตนเอง ผู้เรียนถ่ายทอดแนวคิดที่ได้จากขั้นการสร้างความรู้ การสร้างทัศนคติ และการฝึกปฏิบัติ แล้วนำมาประยุกต์ใช้เพื่อสร้างสิ่งใหม่ หรือผลงานใหม่ ๆ

6. H – Holistic Appraisal การประเมินแบบองค์รวม โดยประเมินว่า ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามจุดประสงค์ หรือตามตัวชี้วัดมากน้อยเพียงใด เพื่อนำผลไปปรับปรุงคุณภาพผู้เรียนทั้งด้านสติปัญญา – ความรู้ ด้านร่างกาย – ทักษะกระบวนการ และด้านจิตใจ – จิตพิสัย/ คุณลักษณะอันพึงประสงค์

ขั้นที่ 3 SEE: กิจกรรมการเปิดชั้นเรียน (OPEN CLASSROOM) และการสะท้อนผล (REFLECTION) โดยการทบทวนผลที่เกิดขึ้นจากการดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้ สมาชิกในทีม PLT ร่วมกันสะท้อนผลการปฏิบัติอย่างมืออาชีพ (Reflective Professional) การสนทนาร่วมกันภายในกลุ่มด้วยการสะท้อนความคิดต่อปัญหาอย่างสร้างสรรค์ เพื่อให้ได้มุมมองการเรียนรู้ใหม่ ๆ ร่วมกัน

6. การดำเนินกิจกรรมการนิเทศติดตาม การนิเทศภายในที่ครูและผู้นิเทศได้มีโอกาสสื่อสารแบบในการสื่อสารทางตรง จากหน้างานจริงที่ครูปฏิบัติ เพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ตรงกัน การนิเทศเป็นแบบกัลยาณมิตร ด้วยการให้คำปรึกษา (Mentoring) และสะท้อนเชิงบวก (Positive Reflection) รูปแบบการนิเทศแบ่งออกเป็น 2 แบบ คือ 1) การนิเทศแบบ Onsite ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศพบกันในพื้นที่เดียวกัน เช่น ห้องเรียน สามารถสื่อสารกันแบบเผชิญหน้า และ 2) การนิเทศแบบ Online ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศอยู่กันคนละสถานที่ ติดต่อสื่อสารกันผ่านแอปพลิเคชัน เช่น Zoom, Line, Microsoft Team เป็นต้น

7. การประเมินผลสมรรถนะครูและผู้เรียน ประเมินความพึงพอใจของครู โดยมีการดำเนินการในการประเมินผล ดังนี้

7.1 เก็บรวบรวม สมรรถนะครูและผู้เรียนภายหลังการทดลองใช้นวัตกรรม นำข้อมูลที่ได้ไปเปรียบเทียบกับพฤติกรรมพื้นฐานเพื่อดูความก้าวหน้า (Progress) และความสำเร็จการจัดการเรียนรู้ตามประเด็นที่ครูแต่ละคนได้ตั้งเป้าหมายไว้ โดยหากผลการประเมินไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่ทำความตกลงไว้ ให้กลับไปสร้างข้อตกลงในการพัฒนาหากผลการประเมินเป็นไปตามเป้าหมายนำไปสู่การพัฒนาในขั้นตอนวงรอบอื่น ๆ ต่อไป

7.2 การทบทวนผลที่เกิดขึ้นจากการดำเนินการปฏิบัติ และสะท้อนผลโดยการประเมินสมรรถนะครูและผู้เรียน ประเมินความพึงพอใจของครู

8. กำหนดประเด็นท้าทายใหม่

ในการดำเนินงานตามกระบวนการหากผลการประเมินเป็นไปตามเป้าหมายที่ทำความตกลงไว้จะนำไปสู่การกำหนดประเด็นท้าทายใหม่ การสร้างข้อตกลงเพื่อนำไปสู่การขับเคลื่อนเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา

การประเมินผล

มีการประเมินผล 5 ด้าน คือ 1) ประเมินสมรรถนะของผู้เรียน 2) ประเมินสมรรถนะของครู 3) ประเมินสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา 4) ประเมินสมรรถนะของบุคลากรทางการศึกษา และ 5) สะท้อนผลการนำแนวปฏิบัติที่ดีไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาทั้งระบบโดยใช้แนวปฏิบัติที่ดีในกิจกรรมพัฒนาวิชาชีพ

ระยะที่ 2 พัฒนาสมรรถนะครูสถานศึกษาขนาดเล็กทั้งระบบโรงเรียนให้สามารถพัฒนาผู้เรียนด้านการอ่านออกเขียนได้ด้วยกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ การวิจัยในระยะนี้ คณะวิจัยได้นำรูปแบบการปฏิบัติที่ดีด้านการอ่านและการเขียนของสำนักงานเลขาธิการคุรุสภามาใช้ดำเนินการเพื่อตอบวัตถุประสงค์การวิจัย

1. ผลการพัฒนาสมรรถนะครูสถานศึกษาขนาดเล็กทั้งระบบโรงเรียนให้สามารถพัฒนาผู้เรียนด้านการอ่านออกเขียนได้ด้วยกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สถานศึกษากลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมทั้ง 2 แห่ง ดำเนินการเปิดชั้นเรียน ตามแผนการปฏิบัติการ และแผนการจัดการเรียนรู้ที่ได้ออกแบบไว้ โดยมีสมาชิก PLT ประกอบด้วย ผู้บริหาร ครู (Model Teacher) เพื่อนร่วมทีม และคณะผู้วิจัย ร่วมสังเกตการสอน และดำเนินการสะท้อนผลหลังการจัดการเรียนรู้ในแต่ละวงจรรอบ ในประเด็นดังนี้

1.1 ด้านพฤติกรรมการสอนของครู ครูในสถานศึกษากลุ่มเป้าหมายทั้งโรงเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมทั้ง 2 โรงเรียน ได้ศึกษาและพัฒนาตนเองไปด้วย ครูสามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ด้านการเรียนรู้ดีขึ้น ผู้บริหารสามารถพัฒนาครูและผู้เรียนให้มีความรู้ ความสามารถมากขึ้น ผู้บริหารได้แลกเปลี่ยนความรู้กับครู ครูสามารถใช้แผนการจัดการเรียนรู้ คู่มือและใบงานประกอบแผนการจัดการเรียนรู้ที่กำหนดได้อย่างดี ครูมีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมจัดการเรียนรู้โดยเน้น Active Learning มากขึ้น ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดี

1.2 ด้านพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน ผู้เรียนให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี ผู้เรียนสามารถอ่านได้ดีขึ้น มุ่งมั่นใส่ใจกับการเรียนและจำการอ่านออกเสียงคำอย่างถูกต้อง สนใจในบทเรียน สนุกสนานกับการเรียนรู้ จดจำบทเรียนได้ดี และยังพบว่า มีผู้เรียนบางคนที่มีทักษะการอ่าน เขียน ชำนาญกว่าผู้เรียนคนอื่น ทำให้เรียนรู้ซ้ำ แต่ก็พบว่า มีพัฒนาการหลังการทดลองสูงขึ้นกว่าก่อนการทดลอง ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอนของครูเพิ่มมากขึ้น

1.3 ด้านสื่อการเรียนรู้ หลังจากการจัดฝึกอบรมโดยใช้การถ่ายทอดนวัตกรรมการอ่านออกเขียนได้ ที่ได้รับการคัดเลือกกว่าเป็นแนวปฏิบัติที่ดีจากสำนักงานเลขาธิการคุรุสภา ในโครงการการจัดการความรู้ (Knowledge Management) ครูได้นำนวัตกรรมการมาประยุกต์ และออกแบบเป็นสื่อการเรียนรู้ของตนเอง ครูพยายามจัดทำสื่อการเรียนรู้ที่หลากหลาย นอกเหนือจากเอกสาร/ใบงานแล้ว ช่วยให้ผู้เรียนสนใจบทเรียน เข้าใจเนื้อหาที่ผู้เรียนเรียนรู้ได้ดี

1.4 ด้านการวัดและการประเมินผล ผู้สอนได้เน้นการประเมินตามสภาพจริงมากขึ้น โดยได้รับความรู้จากการสะท้อนผลการดำเนินงาน PLC ในแต่ละวงจรรอบ

1.5 ด้านผลที่เกิดขึ้นกับสถานศึกษา สถานศึกษามีความภูมิใจที่สามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางด้านการศึกษาที่สูงขึ้น ผู้เรียนเป็นคนดีและคนเก่ง ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ในวิชาภาษาไทยสูงขึ้น และมีผลการทดสอบ O-NET วิชาภาษาไทยสูงกว่าประเทศ

1.6 ด้านผลที่เกิดขึ้นกับชุมชน ชุมชนมีความภูมิใจในตัวผู้เรียนและมีความไว้วางใจที่จะส่งบุตรหลานเข้ามาเรียนพร้อมสนับสนุนด้านต่าง ๆ และบุตรหลานได้มีที่เรียนต่อทุกคน

ปัจจัยความสำเร็จ

1. ผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษา ผู้เรียนรวมทั้งชุมชนให้การสนับสนุนในทุก ๆ ด้าน

2. ความร่วมมือจากคณะครู ผู้เรียน และผู้ปกครองในการจัดการเรียนการสอน

ปัญหา / อุปสรรคและแนวทางแก้ไข เนื่องจากสถานศึกษาเป็นสถานศึกษาขนาดเล็กจึงทำให้ครูไม่เพียงพอทั้งชั้นเรียนและจำนวนผู้เรียน และเป็นปัญหาที่ยากต่อการแก้ไข

ผลจากการแก้ปัญหาผู้เรียน พบว่า ผู้เรียนมีพัฒนาการที่ดีขึ้น ผู้เรียนสามารถอ่านออกเขียนได้ และวิเคราะห์เป็นการพัฒนาสมรรถนะ (Competency Development)

1. พัฒนาคู่มือความรู้ ความสามารถอย่างต่อเนื่อง

2. พัฒนาผู้เรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ด้านวิชาการและทักษะชีวิตอย่างสม่ำเสมอ

กระบวนการ PDCA / ความยั่งยืน (Process oriented PDCA / Sustainable)

1. มีการวางแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญทุกระดับชั้น

2. ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญทุกระดับชั้น

3. มีการปรับปรุงแก้ไขเนื้อหาหรือกิจกรรมเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการและทักษะชีวิตอยู่เสมอ

4. มีการวัดผลประเมินผลผู้เรียน และหลักสูตรอยู่เสมอ

ความพึงพอใจของครูต่อรูปแบบและกลไกการนำองค์ความรู้จากแนวปฏิบัติที่ดีด้านการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียน การพัฒนาสมรรถนะครู และบุคลากรทางการศึกษาไปใช้ในการดำเนินงานพัฒนาคุณภาพการศึกษาทั้งระบบโรงเรียนในบริบทกรุงเทพมหานคร จากการสนทนากลุ่มพบว่า ครูและผู้บริหารสถานศึกษามีความพึงพอใจต่อกิจกรรมที่ดำเนินการ และอยากให้มีโครงการนี้อีก ทำให้ครูได้รับการพัฒนา ผลการปฏิบัติส่งผลโดยตรงต่อผู้เรียน ได้เรียนรู้รูปแบบและวิธีการสอนใหม่ ๆ ได้พัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ของตนเองและได้มุมมองใหม่ๆ ในการจัดการเรียนรู้

2. เปรียบเทียบสมรรถนะด้านการอ่านของนักเรียนก่อนและหลังพัฒนาสมรรถนะครูสถานศึกษาขนาดเล็กทั้งระบบโรงเรียนด้วยกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ หลังจากได้ดำเนินการพัฒนาแล้ว พบว่ารูปแบบที่นำมาใช้ในการพัฒนาระดับคุณภาพการอ่านทั้งระบบโรงเรียน มีความเหมาะสม และสามารถเสริมสร้างให้ผู้เรียนมีความสามารถทางการอ่านเพิ่มสูงขึ้น สถานศึกษาสามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพดีขึ้นโดยพิจารณาจากผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินี้พื้นฐาน (O-NET) ปีการศึกษา 2565 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 วิชาภาษาไทยสูงขึ้น ผู้เรียนเรียนอย่างมีความสุข สนุกกับการเรียน ผู้เรียนจะเกิดการเรียนรู้ และจดจำได้อย่างรวดเร็ว โดยภายหลังการศึกษาผลทดลองใช้รูปแบบและกลไกการนำองค์ความรู้จากแนวปฏิบัติที่ดีของกิจกรรมพัฒนาวิชาชีพไปใช้ในการยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาทั้งระบบของสถานศึกษา คณะวิจัยได้ดำเนินการสะท้อนผลการดำเนินกิจกรรม (AAR) ผลของการปฏิบัติทำให้ครูได้พัฒนาทักษะด้านการสอนเพิ่มมากขึ้น ผู้บริหารมีกระบวนการทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสถานศึกษาบรรลุตามเป้าหมายหลักสูตรสถานศึกษากำหนดเกิดความร่วมมือกับชุมชน ความสามัคคีนำมาซึ่งความสำเร็จ มีการทำงานเป็นทีม เมื่อเปรียบเทียบสมรรถนะด้านการอ่านของนักเรียนก่อนและหลังพัฒนาสมรรถนะครูสถานศึกษาขนาดเล็กทั้งระบบโรงเรียนด้วยกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ผลการศึกษาพบว่า หลังการดำเนินงาน ทั้งโรงเรียนวัดทองธรรมชาติ และ

โรงเรียนวัดทองนพคุณธรรม มีพัฒนาการที่สูงขึ้น ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินัยพื้นฐาน (O-NET) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2565 วิชาภาษาไทยสูงกว่าระดับประเทศ และผู้เรียนโรงเรียนวัดทองนพคุณมีคะแนนเฉลี่ยวิชาภาษาไทยสูงกว่า โรงเรียนวัดทองธรรมชาติ เมื่อพิจารณาโดยรวมสามารถสรุปผลการพัฒนารูปแบบและกลไกการนำองค์ความรู้จากแนวปฏิบัติที่ดีด้านการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียน การพัฒนาสมรรถนะครูและบุคลากรทางการศึกษาไปใช้ในการดำเนินงานพัฒนาคุณภาพการศึกษาทั้งระบบโรงเรียนในสถานศึกษาขนาดเล็กเป็นรูปแบบที่มีประสิทธิผลสามารถนำไปใช้พัฒนาสมรรถนะครูและสมรรถนะผู้เรียนได้ทั้งระบบโรงเรียน

ปัญหา/อุปสรรค และแนวทางการแก้ไข เป็นปัญหาเฉพาะกิจจากการเกิดไวรัสโควิด 2019 มีการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่น เอื้อกับฐานะทางเศรษฐกิจและความพร้อมของผู้เรียน เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนในโรงเรียนเปิดสอน On-site ในวันอาทิตย์ บางโรงเรียน เปิดให้ผู้เรียนได้เข้ามาพบครูในวันราชการ เมื่อผู้เรียนประสบปัญหาการเรียนรู้ เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองได้มีส่วนร่วมดำเนินการเรียนการสอน

สถานศึกษาทดลองมีสภาพปัญหา/เป้าหมายที่ต้องการพัฒนาการอ่านเก่ง เขียนเก่ง วิเคราะห์เป็น โดยเฉพาะการอ่านคล่องวิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สาเหตุมาจากผู้เรียนไม่ชอบอ่านหนังสือ เนื่องจากอ่านไม่คล่อง วิเคราะห์ไม่เป็น มาจากการจัดการเรียนการสอนที่เน้นกิจกรรมให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติ เช่น อ่านนิทาน อ่านบทความ อ่านเรื่องสั้นทั้งกิจกรรมกลุ่มและเดี่ยว เพื่อให้ผู้เรียนอ่านหนังสือคล่อง เขียนหนังสือถูกต้อง วิเคราะห์เป็น ประเมินทักษะการอ่านผู้เรียนเป็นรายบุคคล

อภิปรายผล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัย มีประเด็นที่ต้องนำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. การพัฒนาสมรรถนะครูการพัฒนาสมรรถนะครูสถานศึกษาขนาดเล็กทั้งระบบโรงเรียนให้สามารถพัฒนาผู้เรียนด้านการอ่านออกเขียนได้ด้วยกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ โดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ตามรูปแบบของครูสุภา ในแต่ละขั้นตอน จะบูรณาการแนวคิด AKASAH MODEL ในวงจรของ Plan-Do-See และกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) เป็นกลไกในการขับเคลื่อนการนำองค์ความรู้จากแนวปฏิบัติที่ดีของกิจกรรมพัฒนาวิชาชีพไปใช้ในการยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาทั้งระบบของสถานศึกษา ใช้ระบบการนิเทศภายในโดยผู้บริหารสถานศึกษา และมีคณะวิจัยเป็นพี่เลี้ยง ติดตามเป็นกระบวนการ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เพื่อแก้ปัญหาการอ่านไม่ออก โดยอิงบริบทของผู้เรียน ครู และผู้บริหารสถานศึกษาขนาดเล็ก ในสังกัดกรุงเทพมหานคร สอดคล้องกับ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 หมวด 4 มาตรา 22 กำหนดว่า การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนามาตามธรรมชาติ และเต็มตามศักยภาพ ประกอบกับแนวคิดการจัดการศึกษาตามแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579 ได้ยึดหลักสำคัญในการจัดการศึกษา ที่เน้นการจัดการศึกษาเพื่อปวงชนเพื่อความเท่าเทียมและทั่วถึง ยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หลักการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนของสังคม เพื่อเป้าไปสู่เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน ดังวิสัยทัศน์ของแผนการศึกษาแห่งชาติ “คนไทยทุกคนได้รับการศึกษาและเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ ดำรงชีวิตอย่างเป็นสุข สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และการเปลี่ยนแปลงของโลกศตวรรษที่ 21” การที่ครูได้ร่วมแบ่งปันความคิด การพูดคุยวิพากษ์วิจารณ์อย่างมีเหตุผล

ที่เกี่ยวกับการปฏิบัติ การสะท้อนคิด การร่วมมือกัน การมองอย่างรอบคอบรอบด้าน มุ่งเน้นการเรียนรู้ร่วมกัน ค้นหาแนวทางที่จะพัฒนาก้าวหน้า (Mithell & Sackney, 2000; Toole & Louis, 2002) ยกระดับประสิทธิภาพ การจัดการเรียนรู้ที่จะเกิดผลต่อตัว นักเรียนทุกคนเป็นประเด็นสำคัญ และต้องมีการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง และรูปแบบที่พัฒนาขึ้น ยึดหลักการมีส่วนร่วมของครู อย่างเต็มที่ (Full Participation) โดยให้ทุกฝ่ายทุกคน ที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมของเรื่องนั้นบนพื้นฐานของความเข้าใจ การยอมรับ และตระหนัก ในความสำคัญ

การจัดการในลักษณะดังกล่าว ต้องครอบคลุมถึงการปฏิบัติงานที่เป็นองค์ประกอบหลักของงาน ในโรงเรียน คือ การบริหารจัดการ การจัดการเรียนการสอน กิจกรรมในโรงเรียน และกิจกรรมที่ทำร่วมกับ ผู้ปกครอง และการพัฒนาทั้งโรงเรียนเชิงระบบ โดยครูได้นำเป้าหมายการพัฒนาสถานศึกษาและการพัฒนา ผู้เรียนด้านการอ่านออก แนวคิดการดำเนินงาน ไปบูรณาการเข้าสู่ระบบงาน (Built-in) ให้เป็นส่วนหนึ่งของ ระบบงาน และภาระงานในหน้าที่ครูที่ทำอยู่ปกติ ดำเนินการอย่างเป็นระบบครบวงจร (Complete Cycle) โดยนำเรื่องที่ต้องการเข้าไปในขั้นตอนต่าง ๆ ของระบบและภาระงาน ตั้งแต่การวางแผน การดำเนินงานและ การประเมินผลการปฏิบัติ ส่งเสริมให้ครูได้พัฒนาตนเอง (Self-Development) โดยให้ครูประเมินตนเอง และ บุคลากรที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ผู้บริหาร และผู้เรียน สมาชิกร่วมทีม ได้ประเมิน ผลการสะท้อนการปฏิบัติทำให้ได้ข้อมูล ที่เป็นประโยชน์ ครูได้พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับกระบวนการพัฒนาตามวงจรคุณภาพของเดมมิง (Deming Cycle) คือเป็น การบริหารอย่างมีระบบ ตามกระบวนการคุณภาพ PDCA ที่มีการวางแผน (Plan) ลงมือปฏิบัติ (Do) ตรวจสอบประเมินผล (Check) และกำหนดมาตรฐานและปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่อง (Act)

2. เปรียบเทียบสมรรถนะด้านการอ่านของนักเรียนก่อนและหลังพัฒนาสมรรถนะครูสถานศึกษาขนาดเล็ก ทั้งระบบโรงเรียนด้วยกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ พบว่า หลังการดำเนินงาน ทั้งโรงเรียน วัดทองธรรมชาติ และโรงเรียนวัดทองนพคุณธรรม มีพัฒนาการที่สูงขึ้น ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ ขั้นพื้นฐาน (O-NET) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2565 วิชาภาษาไทยสูงกว่าระดับประเทศ และผู้เรียน โรงเรียนวัดทองนพคุณ มีคะแนนเฉลี่ยวิชาภาษาไทยสูงกว่า โรงเรียนวัดทองธรรมชาติ ทั้งนี้เนื่องจากการดำเนินการ พัฒนาครูเป็นการทำงานร่วมกันอย่างเป็นระบบ โดยผู้บริหารสถานศึกษา ครู และคณะวิจัย เพื่อส่งเสริม การจัดการเรียนรู้และแก้ปัญหาการอ่านไม่ออกของผู้เรียน โดยอิงบริบทของผู้เรียน ครู และผู้บริหารสถานศึกษา ขนาดเล็ก ในสังกัดกรุงเทพมหานคร สอดคล้องกับ วิธีการวิจัยอิงการออกแบบ (Design-Based Research) (Ubaidullah, 2016) กล่าวคือ เป็น การทำงานร่วมกันระหว่างคณะวิจัยครู และผู้บริหารสถานศึกษาร่วมกัน กำหนดประเด็นปัญหาของการปฏิบัติ มีการทดลองใช้รูปแบบที่พัฒนาขึ้น ส่งเสริมสนับสนุนให้ครูในแต่ละรายวิชา พัฒนาวิธีการจัดการเรียนรู้ ออกแบบร่วมกัน การพัฒนาซ้ำเพื่อให้ข้อมูลในการตัดสินใจ และมุ่งเน้นการพัฒนา วิธีการและแนวทางที่ตอบสนองความต้องการและแก้ปัญหาการอ่านของผู้เรียน สอดคล้องกับแนวคิดของ Moore, Helms, & Usselman (2018) ที่กล่าวว่า จุดเน้นของงานคือปัญหาที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องของการปฏิบัติ จากหลาย ๆ มุมมองของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย มีความมุ่งมั่นในการออกแบบร่วมกันและทำซ้ำที่ได้รับข้อมูล จากหลักฐานที่มาจากการดำเนินการ เน้นการพัฒนาความรู้ที่เกี่ยวข้องกับทั้งการเรียนรู้ในห้องเรียนและการนำไป ปฏิบัติผ่านการวิจัยอย่างเป็นระบบ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1.1 ผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้องทางการศึกษาควรตระหนักและเห็นความสำคัญของความสามารถในการอ่าน ด้วยการส่งเสริมและพัฒนาการอ่านออกเขียนได้ โดยการนำรูปแบบไปใช้ กับนักเรียนในทุกระดับชั้น เนื่องจากการอ่านออกเขียนได้ เป็นสมรรถนะพื้นฐานที่สำคัญในการเรียนรู้ที่จะทำให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จในการเรียนในวิชาอื่น ๆ ต่อไป

1.2 ผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้องทางการศึกษาควรตระหนักและเห็นความสำคัญของ ความสามารถในการอ่าน เพื่อครูผู้สอนทุกคนจะได้ร่วมกันเสริมสร้างความสามารถในการอ่านให้กับผู้เรียนด้วย กิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย ด้วยวิธีการต่าง ๆ หรือกิจกรรมเสริมการอ่านทั้งในและนอกเวลาเรียน

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรทำการศึกษาและพัฒนาแบบแผนการพัฒนาครูเพื่อส่งเสริมความสามารถการอ่านออกเขียนได้ให้กับครูในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้

2.2 ในการศึกษาครั้งต่อไป ควรทำการศึกษาโดยออกแบบการวิจัยที่ควบคุมตัวแปรแทรกซ้อนอื่น ๆ ที่อาจส่งผลกระทบต่อความสามารถการอ่านออกเขียนได้ เช่น ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วินัยในการเรียน และรูปแบบการเรียนรู้ (Learning Style) เป็นต้น

2.3 ควรทำการศึกษาวิจัยอย่างต่อเนื่องในระยะยาวและเก็บข้อมูลแบบอนุกรมเวลา (Time Series) เพื่อทราบถึงพัฒนาการทางด้านการอ่านออกเขียนได้ ของผู้เรียนรายบุคคลในแต่ละช่วงเวลา

เอกสารอ้างอิง

- ผดุง อารยะวิญญู. (2544). *การศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ*. พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แว่นแก้ว.
- วาโร เฟิงส์สวัสดิ์. (2553, กรกฎาคม-ธันวาคม). การพัฒนาวิจัยรูปแบบ. *วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร*, 2(4), 3.
- สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ. (2562). *รายงานประจำปี 2562*. <https://www.niets.or.th/th>
- สำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร. (2562). *รายงานผลการดำเนินงานประจำปี 2562*. <https://webportal.bangkok.go.th/bangkokeducation/page>
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2558). *รายงานผลการศึกษา สถานภาพการผลิตและ พัฒนาครูในประเทศไทย*. กรุงเทพฯ: บจก.พริกหวานกราฟฟิค.
- _____. (2560). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545*. <http://www.onec.go.th/index.php/book/BookView/10>
- _____. (2561). *มาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561*. <http://www.lertchaimaster.com/doc/The-national-educational-standards-oct2561.pdf>
- _____. (2563). *การนำมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ: บทเรียนจากต่างประเทศ*. นนทบุรี: เซนจูรี่ จำกัด.

- อัจฉรา ชิวพันธ์. (2553). *ภาษาพาสอน เรื่อง นำรู้สำหรับครูภาษาไทย*. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ: แอคทีฟพริ้นท์จำกัด.
- Education Improvement Commission. (2000). *School Improvement Planning a Handbook for Principals, Teachers, and School Councils*. Toronto, Canada: Education Improvement Commission.
- Mitchell, C. and Sackney, L. (2000). *Profound Improvement: Building Capacity for A Learning Community*. Lisse, The Netherland: Swets&Zeitlinger.
- Moore, R. A., & Helms, M., & Usselman, M. (2018, June), *Effective Design-based Implementation Research Using Complex Systems Modeling (Fundamental)* Paper presented at 2018 ASEE Annual Conference & Exposition, Salt Lake City, Utah. 10.18260/1-2—30354
- Toole, J.C.; & K.S. Louis. (2002). The Role of Professional Learning Communities in International Education. Retrieved September 28,2018 2007 from <http://www.sagepub.com>
- Ubaidullah, A. M.,& Islami J.M. (2016, June). *Design Based Implementation Research (DBIR) for Sustaining Innovation in Classroom Instruction*. https://www.researchgate.net/publication/322200259_DESIGN_BASED_IMPLEMENTATION_RESEARCH_DBIR_FOR_SUSTAINING_INNOVATION_IN_CLASSROOM_INSTRUCTION
- Willer D. (1986). *Scientific Sociology: Theory and Method*. Englewood Cliff, N.J.: Prentice-Hall.